

Hembygdsdagar med riksstämman 2015

29–31 maj i Falun

Tema:
Staden
som
hembygd

**Allt du behöver veta
om hembygdsdagarna**

www.hembygd.se/hembygdsdagarna

VÄLKOMMEN TILL FALUN!

I Dalarna är vi både stolta och glada att få vara värdar för Hembygdsförbundets Riksstämma 2015.

Vi ser fram emot att möta er i Falun – världsarvsstaden. Det historiska industrilandskapet kring Stora Kopparberget och Falun upptogs på Unescos världsarvslista år 2001 och består av de tre delarna gruvan, staden och bergsmanlandskapet. Under stämman kommer vi att få stifta lite närmare bekantskap med detta. Vi kommer också att resa runt i det vackra landskapet. Landskapsbilden som domineras av skogen, de tusentals sjöarna och den mäktiga Dalälven. I öppna dalgångar och sluttningar ligger de sammanhållna gamla byarna med sina rödmålade timmerhus. Dalarnas byar ger en särskild karaktär åt bygderna.

Vi är många i länet som är engagerade inom hembygdsrörelsen. Det finns idag 89 hembygdsföreningar som vårdar och värnar allt från gamla fina gårdsmiljöer till traditioner runt om i Dalarna. Hembygdsrörelsen spelar en viktig roll i vårt samhälle för att främja hembygds känslan i såväl stad som landsbygd.

Välkommen till Dalarna!

Maria Norrfalk

ordförande i Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund

HITTA RÄTT I FALUN

1. Tågstationen

Adress: Promenaden 1.

2. Museet

Adress: Stigaregatan 2.

3. Biblioteket

Adress: Falu stadsbibliotek, Stadshuset, Fiskorget.

4. Hotellet

Adress: Trotzgatan 9-11.

Transport

Om du kommer med tåg till tågstationen kan du antingen gå eller åka buss till muséet och hotellet. Avståndet är knappt en kilometer och sträckan tar cirka 20 minuter att gå.

Mellan muséet och hotellet går inga bussar. Avståndet är cirka 300 meter och sträckan tar cirka 7 minuter att gå.

Buss 235 går mellan First Hotell Grands (baksidan av hotellet) och Resecentrum (tågstationen). Resan tar cirka 7 minuter.

Bussbiljetter köps på resecentrum (i biljettautomat) eller direkt på bussen (kan vara svårt med växelpengar).

Fotgängare från tågstationen följer skyltingen mot centrum och går längs Trotzgatan för att komma till hotellet och Gruvgatan för att komma till Museet, se kartan ovan.

GPS Resecentrum (tågstationen):

WGS84: 60°36'7.6"N 15°39'0.9"E

Bilparkering

För dig som åker bil till stämman kan det vara bra att känna till parkeringsmöjligheterna.

urlastning kan man tillfälligt stå på muséets gård.

Vid hotellet

Det finns en allmän parkering i anslutning till hotellet. Biljett kan köpas i receptionen.

Vid museet

En parkeringsplats med avgift finns snett över gatukorsningen bakom muséet, på Engelbrectsgatan. För

Fredag 29 maj

INVIGNING, SEMINARIER & DEBATT

Dalarnas museum

Adress: Stigaregatan 2, Falun

Tel. (receptionen): 023-76 55 00

Öppettider:

Fredag-lördag: 10–17

Söndag: 12–17

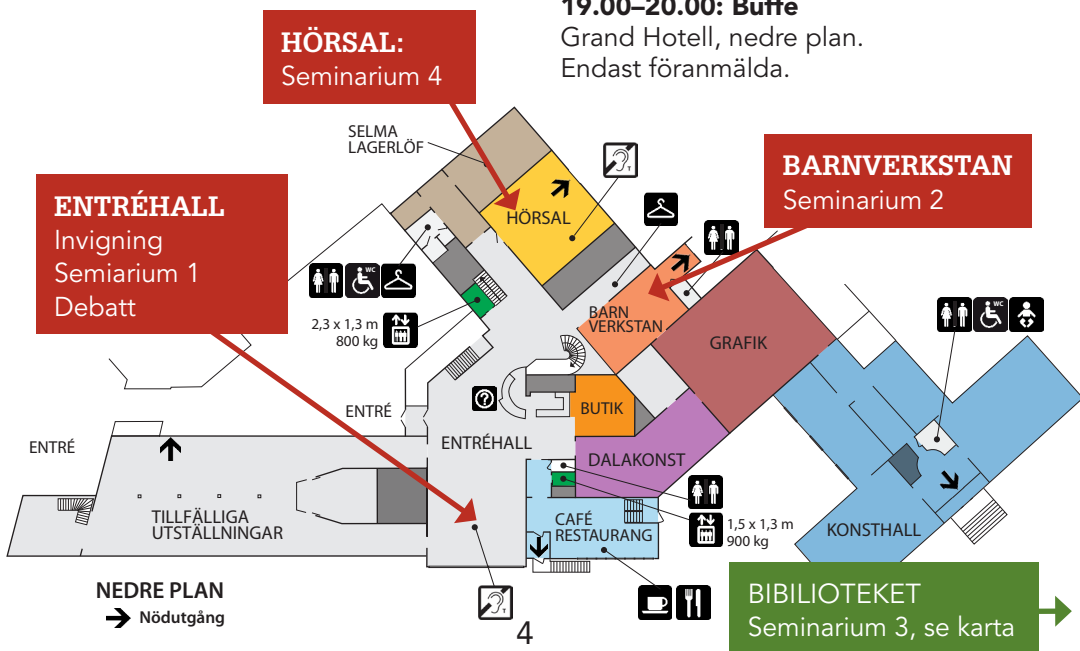
GPS museet:

WGS84: 60°36'20.9"N 15°37'39.0"E

Bord/Bokbord/Utställare

- Stämmobyran
- Dalarnas Hembygdsförbund
- Hembygdsföreningar

Karta över museet

Program

10.00: Stämmobyran öppnar

Entréhallen på Dalarnas museum.

13–13.20: Invigning

Entréhallen.

13.30–15.30: Seminarier

Se karta nedan för att hitta till respektive rum. Observera att seminarium 3 är i Falu stadsbibliotek, se karta på sidan 3.

15.30–16.00: Fika

Biljett köps i stämmobyran.

16.00–17.30: Debatt

Entréhallen.

17.30–18.30: Mingel

Entréhallen.

19.00–20.00: Buffé

Grand Hotell, nedre plan.
Endast föranmälda.

Fredag 29 maj

Seminarier

1. Industriarv i staden – driva, riva, återuppliva

Vilket värde har stadens industrimiljöer idag och vad kommer framtida generationer att värdera?

Talare:

Torsten Nilsson från Arbetets museum.

Daniels Sven Olsson. Tidigare antikvarie vid Dalarnas museum och chef för Världsarvets museum, Falu gruva.

Lokal: Museets Entréhall, se kartan på sidan 4.

2. Vem bryr sig? – att påverka stadens landskap

Om former och verktyg för påverkan kring fysisk planering i staden. Plan- och bygglagen, översiktsplaner och landskapskonventionen, samt olika exempel presenteras.

Talare:

Michael Lehorst, ny kulturmiljöstrateg på Sveriges Hembygdsförbund.

Michael är arkeolog och har tidigare arbetat på Riksantikvarieämbetet.

Madeleine Brandin, fd. Stadsbyggnadsdirektör i Trelleborg och numera aktiv i styrelsen för Skånes Hembygdsförbund.

Johanna Ulfsson, kommunantikvarie i Sundsvall.

Lokal: Museets barnverkstad, se kartan på sidan 4.

3. Hemma på min gata i stan – föreningslivets utmaningar i staden

Om stadens förutsättningar för föreningslivet. Vilka utmaningar finns i

staden och hur kan hembygdsrörelsen främja demokrati och gemenskap i lokalsamhället?

Talare:

Lars Trägårdh, professor vid Ersta Sköndals högskola. Har forskat på frågor som rör civilsamhället.

Anita Lundin, ordförande för Brännkyrka hembygdsförening i Stockholm, med lång erfarenhet av hembygdsarbete i storstad.

Jan Hanspers, ordförande för Vällingby hyresgästförening. Har jobbat med många olika föreningar och engagemang i staden.

Lokal: Falu stadsbibliotek, Stadshuset, Fisktorget, se kartan på sidan 3.

4. I urbaniseringens spår – trendspaning på landsbygden

Om orter och platser som överges och förlorade kulturarv, men också nya möjligheter. Exempel, forskning och framtidsspaning.

Talare:

Björn Sundström, ekonom på Sveriges Kommuner och Landsting med lång erfarenhet av kommun och regionalpolitik.

Kristina Mattsson, journalist och författare och engagerad i landsbygdsfrågor.

Några olika konkreta exempel och reflektioner från hembygdsrörelsen.

Lokal: Museets stora hörsal, se kartan på sidan 4.

Lördag 30 maj

BOENDE, STÄMMA & HEMBYGDSFEST

First Hotel Grand

På First Hotel Grand kommer de deltagare som bokat via SHF att bo. Där kommer också stämmoförhandlingarna att äga rum under lördagen.

Adress: Trotsgatan 9-11, Falun
Tel. (receptionen): 0237-948 80
www.firsthotels.se

GPS hotellet:

WGS84: 60°36'22.5"N 15°38'0.5"E

Incheckning

Från kl. 15.00.

Utcheckning

Kl. 12.00. Bagage kan förvaras i låsbart utrymme efter utcheckning.

Stämmobyrå

9.00–16.00: Hotellets övre våning intill stämmosalen.

Utställare

- Studieförbundet Vuxenskolan.
- Släktforskarnas hus infomerar om Bygdeband.

Program

9.00–10.00: Registrering och fika

Övre plan i stora salens bakre del eller i intilliggande rum.

10.00–12.00: Stämmoförhandlingar

Stora salen på hotellets övre våning.

12.00–13.00: Lunch

Buffén serveras på hotellets nedre plan. Samma lokal som buffén dagen innan.

13.00–15.00: Stämmoförhandlingar

Fortsätter.

15.00–15.30: Fika

Serveras intill stämmosalen.

15.30–16.00: Information om jubileumsåret 2016

18.00: Hembygdsfest i Staberg

Buss avgår från hotellet kl. 18.00. Bussen är tillbaka vid hotellet i Falun kl. 22.00.

GPS Staberg:

WGS84: 60°33'46.2"N 15°46'55.0"E

Söndag 31 maj

HEMBYGDSRESOR

På alla turer serveras förmiddagsfika och lunch. På alla bussar finns lokala guider.

1. Gruvan och gruvfolket

Kl. 08.00–13.30. En guidad vandring genom den gamla stadsdelen Elsborg. Stadsdelen planlades och började byggas 1646 när alla gruvarbetare som bodde vid gruvan tvingades att flytta sina gårdar hit. Tidigare bestod området bara av "slagg och stora stenar". Roströken från kallrostarna vid gruvan låg tung över stadsdelen och gjorde att ingen växtlighet trivdes. Nästan hela Elsborg består av små röda trähus, många av dem med gavlarna vända mot gatan. Ännu i början av 1900-talet var det mest gruvarbetare och hantverkare som bodde här. Vandringen leder upp till Falu koppargruva, där guidning sker både ovan och under jord.

OBS! Tänk på rätt klädsel och bra skor – gruvan är kall och promenaden lång.

Efter promenaden kör bussen till tågstationen i Falun och släpper av de deltagare som ska åka med tåget med avgångstid från Falun 13.39.

2. I Gustav Vasas spår

Kl. 08.00–15.30. Busstur runt sjön Runn. Besök vid Ornässtugan som är ett av Sveriges första museer. På loftet finns det berömda dasset som Gustav Vasa ska ha flytt igenom. Turen går vidare till Torsång. Här ligger ett flertal besöksmål: Torsångs hembygdsgård, ett motormuseum och kyrkan från 1300-talet, allt väl samlat. Sista anhalten på resan blir vid trösklogen i Rankhyttan, där Gustav Vasa enligt sägnen försökte arbeta som bonddräng, men blev avslöjad.

OBS! Hembygdsresans buss kör till

tågstationen i Borlänge och släpper av deltagare ca kl. 15.30. (Tåg avgår från Borlänge kl. 15.56.) Bussen åker vidare till Falun och släpper övriga deltagare vid hotellet ca kl. 16.00.

3. Bruksturen

Kl. 08.00–15.30. En resa i Husbyringen (Sveriges första ekomuseum). Här finns bruksmiljöerna Stjärnsund, Långshyttan och Kloster. De är också knutna till två av Sveriges största uppfinnargenier, nämligen Christopher Polhem som var verksam vid Stjärnsund och Gustaf de Laval, verksam vid Kloster. Vi blir guidade på Stjärnsunds herrgård och på Polhemsmuseet. Flera entreprenörer i Stjärnsund har öppet speciellt för oss.

OBS! Hembygdsresans buss kör till tågstationen i Borlänge och släpper av deltagare kl. 15.30. (Tåg avgår från Borlänge kl. 15.56.) Bussen åker vidare till Falun och släpper övriga deltagare vid hotellet ca kl. 16.00.

4. Timmerhusen i Dalarna

Kl. 08.00–15.30. Bussen tar oss norrut till Gammelstan i Norrboda, sydost om Furudal. Här finns två gamla gårdar, på ursprunglig plats, med ett välbevarat månghussystem som väl visar hur byarna såg ut i Dalarna förr i tiden. Vi besöker också Furudals Bruk med ett flertal museer, till exempel Norsk veteranmuseum, landsbygdsmuseet och Orekammaren med sin dräktsamling. Resan avslutas i Rättvik med den unika miljön runt kyrkan. Här finns 87 kyrkstallar, den äldsta från 1470-talet.

OBS! Hembygdsresans buss kör till tågstationen i Rättvik och släpper av deltagare innan kl. 14.40. (Tåg avgår från Rättvik kl. 14.56, samma tåg som avgår från Borlänge kl. 15.56.) Bussen åker vidare till Falun och släpper övriga deltagare på hotellet ca kl. 16.00.

HAR DU FRÅGOR?

Kontakta Olov Norin, kommunikatör vid SHF
info@hembygdsforbundet.se
070-789 71 01

Du hittar också information på
www.hembygd.se/hembygdsdagarna

Följ och delta i samtalen på
[www.facebook.com/
sverigeshembygdsforbund](http://www.facebook.com/sverigeshembygdsforbund)